

PUHE PYLKÖN SUKUJUHLASSA 6.7.1997 KARHURINTEEN LOMAKYLÄSSÄ

Hyvä juhlaväki!

Kun Pentti Pylkkö pyysi minua viime keväänä puhumaan Pylkön sukuseuran juhlaan, olin tietysti hyvin imarreltu, mutta samalla kovin epäilevä ja epävarma. Minulla ei ole mitään sukusiteitä Pylkköihin, en ole syntyisin tältä seudulta, enkä henkilökohtaisesti tunne kovin suurta joukkoa Pylkköjä. Tällaisessa sukujuhlissa puhuttujen asioiden tulisi liittyä juuri Pylkön suvun vaiheisiin, onhan tämän kokoontumisen aihe ja ajatus se, että samaan sukuun kuuluvat ihmiset kerääntyvät tapaamaan ja keskustelemaan oman sukunsa menneisyyden ja nykyisyyden vaalimisesta.

Koska Pylkön suvun kantapaikka on Partakoskella, Ratasalon kylässä ja olin mukana tekemässä ja toimittamassa Partakosken ja lähikylien historiaa käsittelevää teosta, joka julkaistiin viime kesänä uskalsin ottaa tämän vastaan.

Partakosken ja lähikylien historiaa teos kuvaa alueen menneisyyttä aina esihistoriallisista ajoista lähtien. Minun vastuullani oli lähinnä historiallisen ajan varhaisemmat vaiheet 1500-luvulta 1800-luvulle. Sen lähemmäs nykyä en aio tässä esityksessä edetä. Paikalla on kuitenkin henkilöitä, jotka uudemmissa asioista pystyvät kertomaan vielä omin sanoin. Partakosken historiateokseen näitä Pylkönniemen asioita tällä vuosisadalla kokosivat ja kirjoittivat mm. Vuokko Pylkkö ja Antti Pylkkö.

Varmasti Pylkön suvun keskuudessa on tutkittu myös vanhempia, asiakirjojen avulla löytyviä asioita. Niinpä monet asiat, joista seuraavassa puhun, voivat olla monille kuulijoille tuttuja. Luon katsauksen Pylkön suvun pääpaikan, Ratasalon kylän ja sen ympäristön kehitykseen lähtien lyhyesti esihistoriallisesta ajasta ja päättyen viime vuosisadan puoliväliin. Tarkastelen samalla alkuperäislähteitä, joista näistä asioista on mahdollista tietoa saada. Tietysti on myös tutkimuskirjallisuutta, jossa löytyy joitakin mainintoja alueen menneisyydestä ja suoraan Pylköistäkin, mutta ne ovat sangen vähäisiä.

Ensin Pylkön nimestä ja sen levinneisyydestä. Sanon heti, että seuraava hahmotelma perustuu laajaan ja yksityiskohtaiseen tutkimukseen, vaan on tiettyihin lähteisiin perustuva yritys rajata Pylkkö-nimen alueellista levinneisyyttä.

Suomen kielen sanakirja numero kuusi, suomalainen nimikirja pitää Pylkkö-

nimen alkumuotona Pulkka-sanaa, josta olisi kehittynyt Pulkkanen, Pylkkänen. Pylkkö, Pylkkönen ja Pylkäs. Pylkkö on saman teoksen mukaan vanhastaan tunnettu sukunimi vanhan Lappeen kihlakunnan alueella, siis Lappee, Taipalsaari, Savitaipale. Suomalaiseen nimikirjaan on koottu valtava määrä tietoa eri nimistä ja niiden esiintymisestä. Yksityiskohtissa on pakosti runsaasti virheellisyyksiä ja puutteita. Tämä ei ole mikään syytös kirjantekijöiden suuriarvoista työtä kohtaan vaan tosiasia.

Pylkön kohdalla teos mainitsee vanhaksi sukunimen levinneisyysalueeksi koko Lappeen kihlakunnan. Olen kuitenkin sitä mieltä, että nimen esiintyminen Lappeen kihlakunnassa on rajattava hyvin tarkasti Ratasalon kylään aina viime vuosisadan puoliväliin saakka.

Lappeen ja Taipalsaaren pitäjistä on käytettävissä kirkonkirjatiedot 1700-luvulta lähtien. Suomen sukututkimusseuralla on menossa projekti, jossa he ovat siirtäneet maan seurakuntien kirkonkirjatietoja, syntyneiden, vihittyjen ja kuolleiden luetteloita tietokoneelle ja edelleen internetiin. Ne ovat hyvin helppokäyttöisessä muodossa. Tietokannasta voi hakea esim. tiettyä sukunimeä joistakin seurakunnista tai kaikista maan seurakunnista. Tietosuojan takia uusimmat verkosta löytyvät kirkonkirjatiedot ovat 1860-1870-luvulta.

Taipalsaarelta ei tältä ajalta löydy yhtään Pylkköä. Lappeelta löytyy ainoastaan vuonna 1850 renki Juho Antinpoika Pylkkäisen nelikuukautisena kuollut lapsi. Kun haku ulotetaan kaikkiin seurakuntiin, löytyy yksi Pylkkö-tyyppisten nimien keskittymä. Nimet ovat muodossa Pylcköin, Pylckönen, Pylckäin ja seurakunta on Sortavala. En tiedä, onko Ratasalon ja Sortavalan Pylkkö-Pylcköin suvuilla mitään tekemistä keskenään.

Mielestäni on melko selvä asia, että vanhassa Lappeen kihlakunnassa esiintyvä Pylkkö-nimi on Ratasalon kylän Pylkkö eikä muita alueella vanhastaan ole ollut. Pylkköjen leviäminen muualle tapahtuu viime vuosisadan puolivälin jälkeen.

Hieman Ratasalon maantieteellisestä menneisyydestä.

Kosket, Partakoski ja Kärnäkoski tai Vähäkoski, ovat olleet tärkeä osa myös pylkköläisten elämää. Hyvin ymmärrettävä ja looginen ajatus koskien synnystä on se, että ne olisivat syntyneet, kun Vuoksi puhkesi Imatran kohdalla ja Saimaan pinta laski. Tämä tapahtui noin 5000 vuotta sitten. Tosiasia on kuitenkin se, ettei Saimaan pinta tuolloin laskenut riittävän paljon, jotta Kuolimo ja Saimaa olisivat erottuneet eri korkeudelle, vaan maan kohoaminen synnytti kosket vasta noin 2000-3000 vuotta sitten.

Kosket olivat tietysti hyviä kala-apajia, ja sekataloudessa elävät pronssikautiset ja rautakautiset ihmiset käyttivät koskien antia hyväkseen.

Pylkönniemen asutuksen varhaisin mahdollinen aika on selvitettävissä yksinkertaisesti vaakitsemalla asuinpaikan korkeus. Tällöin voidaan sanoa, milloin kyseinen paikka on jääkaudenjälkeisen maankohoamisen myötä noussut kuivaksi maaksi. Tähän kysymykseen saattaisi löytyä vastaus, jos alueella tehtäisiin arkeologinen inventointi. Viime kesänä arkeologi Timo Jussila inventoi Savitaipaleen kirkonkylän ja Kirvesniemen välisen alueen. Kiinteitä muinaisjäännöksiä löytyi runsaasti. Niistä komeinta, noin kolmensadan neliön talonpohjaa viidentuhannen vuoden takaa kaivetaan nyt heinäkuussa Rajalamminsuon Rovastinojalla. Kaivaukset ovat yleisölle julkisia, ja sinne on opastus. Inventointia on tarkoitus jatkaa laajemmalla alueella, aikataulu ja laajuus riippuu saatavasta rahoituksesta.

Pylkönniemi avautuu komealle järvelle, Kuolimolle. Mutta miten pitkään järvi on ollut nimeltään Kuolimo? Monien paikannimien syntytausta on selvittämättä, esimerkiksi Saimaa tai Imatra ovat hyvin vanhoja nimiä, joiden taustasta ei olla varmoja. Kun Kuolimon nimeä on yritetty selvittää, on hyvin ymmärrettävästi selitystä haettu esimerkiksi saamelaisanoista, asuihan täällä etelässä aina historialliselle ajalle asti lappalaisia. Saamenkielen sana kuolli, kalaisa, voisi hyvinkin olla järven nimen kantasana.

Niin tai näin, törmäsin kuitenkin aivan toisenlaiseen selitykseen Partakosken historiaa tutkiessani. Vuoden 1659 Lappeen kihlakunnan karttaan on merkitty myös alueen järvet. Olin tutkinut karttaa jo vuosia aiemmin Heitinlahden seudun historiaa laadittaessa, mutta Kuolimo ei kuulunut tutkimusalueeseen, ja näin karttaan merkityllä nimellä ei tuolloin ollut merkitystä. Kartassa ei lukenut mitään Kuolimoon viittaavaa, vaan sangen selvästi Ukovesi. Tarkistin asian vielä Mikkelin maakunta-arkiston johtajalta Raimo Viikiltä. Toinen Ukkovesi maininta 1600-luvun kartassa on Suomenniemen alueen verotuskartassa vuodelta 1694. 1600-luvulta karttoja on todella vähän, mutta en ole törmännyt missään asiakirjassa Kuolimo-nimeen ennen 1700-lukua.

Edelleen järvenä on pieni Ukonsaari ja Parranniemellä on Ukonlampi, joka laskee Ukkoveteen.

Mistä Kuolimo nimi sitten tulee? Pohjana on kuolema ja taustalla on todellinen tapahtuma tai tapahtumat, jotka sijoittuvat todennäköisesti isonvihan aikaan. Savitaipaleen alue oli moneen otteeseen venäläisten joukko-osastojen läpikulkupaikka ja tohtori Raimo Ranta mainitsee isonvihan aikaa käsittelevässä tutkimuksessaan, että savitaipale joutui moneen otteeseen erityisen voimakkaan hävityksen kohteeksi. Asiasta on tallennettu myös perimätietoa.

Lopullista vastausta järven aiemmasta nimestä toistaiseksi ole, mutta pidän hyvin todennäköisenä sitä, että vielä 1600-luvulla Pylköt sysäsivät niemeltään veneensä järveen, jonka nimi oli tuolloin Ukkovesi.

Milloin sitten Pylkönniemi sai pysyvät asukkaat?

Ensinnä voidaan todeta, että maanviljely varmisti asutuksen pysymisen samalla paikalla. Maanviljelyksen synty aika on yleensä jouduttu siirtämään huomattavastikin aiempia oletuksia vanhempaan aikaan, kun on kädetty uuden tekniikan suomia mahdollisuuksia ja mitattu jonkin alueen lammen pohjaan kerrostuneessa sedimentissä olevat siitepölyt. Savitaipaleella ei tällaista siitepölymittausta ole missään tehty, lähin mittaus tehtiin Taipalsaarella joitakin vuosia sitten ja tulokset olivat juuri edellä kuvatun suuntaisia eli maanviljely oli alkanut alueella huomattavasti aikaisemmin kuin aiemmin oli oletettu.

Eräs keino osoittaa ainakin myöhäiskeskialta 1200-1300-luvulta lähtien vakituisesti asuttuja talonpaikkoja on kasviarkeologia. Ns. Arkeofyytien todistusvoimasta eivät kaikki tutkijat ole samaa mieltä, mutta se on yksi lisätodiste vanhasta pysyvistä asutuksesta. Tutkija Kimmo Seppänen on kartoittanut mm. Savitaipaleella Tummatulikukan ja muiden muinaismuuttajakasvien esiintymistä. Helposti havaittava tummatulikukka (*verbascum nigrum*) liittyy Härneessä ja Etelä-Savossa todistettavasti rautakautisiin löytöihin. Uudemmissa 1400-luvulla syntyneissä uudisasutuspaikoissa kukkaa ei enää esiinny. Aiemmin muuttajat kuljettivat kasvin mukanaan uuteen asuinpaikkaan. Se oli hyötykasvi. Sillä saattoi mm. kalastaa tekemällä siemenistä huumaaavia palloja ja heittämällä ne veteen. Syötyään tummatulikukan siemeniä kalat menettivät tajuntansa ja niitä oli helppo kerätä järven pinnalta veneeseen. Kasvi oli ilmeisesti myös esikristillisen ajan kulttikasvi. Kristinuskon leviämisenä on ilmeisesti yhteys tummatulikukan hylkäämiseen.

Esikristillisen ajan asuinpaikoilla kukka kuitenkin menestyi niin kauan kuin kylätontti pysyi avoimena. Jos talo hylättiin ja avoimet alueet metsittyivät, hävisi myös tummatulikukka. Partakosken koskikannaksella tummatulikukkaa esiintyy juuri Ratasalossa ja juuri niissä kahdessa talonpaikassa, joita kylässä vanhastaan on eli Pylköllä ja Junnolla. Toivottavasti pian voidaan tutkia myös Ratasalon mahdolliset hautarauniot. Ne saattavat osoittautua rautakautisiksi muinaisjäännöksiksi. Härneessä Etelä-Saimaassa oli kirjoitus Uukuniemen esihistoriallisesta inventoinnista. Tärkein löytö oli viikinkiaikainen hautaraunio. Kivikasaa oli aiemmin pidetty kaskirauniona. Ratasalossa voi kysymys olla juuri samanlaisista muinaisjäännöksistä, kaikki seikat tukevat tällaista oletusta.

Yhteenvetona Ratasalon ja Pylkönniemen varhaisesta asutuksesta voinee todeta, että varovaisenkin arvion mukaan Pylkön ja Junnon pysyvä asutus on 800-1000 vuotta vanhaa. Se voi olla paljon vanhempaa, mutta sen asian

toteennäyttäminen on jo asia erikseen.

Vajaan viidensadan vuoden ajalta on Ruotsin valtakunnassa, sittemmin Suomen suuriruhtinaskunnassa ja 80 vuotta itsenäisessä Suomessa saatavissa poikkeuksellisen kattava lähdesarja, josta voidaan seurata talojen vaiheita ja etsiä erilaisia asioita menneisyydestä. Tämä ensin noin sadan vuoden ajalla 1500-luvulta 1600-luvulle maakirjana pidetty ja siitä eteenpäin henkikirjaksi tarkennettu verotuasiakirjasarja on eurooppalaisittain tarkasteltuna ainutlaatuinen. Sen avulla on mahdollista tutkia myös yhden suvun ja talon ^{vuoden} 1540-luvulta eteenpäin. Savitaipaleella tämä on tietysti ensiarvoisen tärkeää, ovathan Savitaipaleen kirkonkirjat, joita pidettiin aina 1600-luvun lopulta lähtien, palaneet tämän vuosisadan alkupuolella.

Maakirjat ja henkikirjat kertovat hyvin monenlaisia asioita. Niiden antamiin tietoihin on syytä suhtautua kuitenkin hieman varovaisesti. Kyse on kruunun verotuksesta. Ensinnäkin verottajaa ei kiinnostanut se, kuka kulloinkin isäntänä oli, vaan se, että talo maksoi veronsa. Toiseksi talon varallisuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että isäntä varmasti ilmoitti varallisuutensa niin alhaiseksi kuin uskalsi, jotta vero olisi ollut mahdollisimman pieni.

Jos suvusta halutaan tehdä isäntäluettelo tai tarkempi sukukirja, voi karkeasti sanoa, että vuoteen 1820 saakka taaksepäin mentäessä ei ole mitään vaikeuksia. 1800-luvun henkikirjat ovat tarkka ja hyvä henkilölähde, kyseisten henkikirjojen mikrofilmejä on myös Lappeenrannan maakuntakirjastossa. Vuodesta 1820 1700-luvun loppuun henkikirjat puuttuvat. Tältä ajalta on saatavissa suomeksi litteroituja venäläisiä väestöluetteloita. 1700-luku on muutoin alkupuolelleen saakka sangen selkeää ja kattavaa materiaalia. 1600- ja 1700-luvun vaihde on ongelmallinen isonvihan ja suurten kuolonvuosien aiheuttaessa talojen autioitumista ja katkoksia viranomaisten kirjanpidossa.

1600-luvun lopulla, kuten 1700-luvun alussakaan ei esiinny juurikaan isäntien sukunimiä. Talojen vaiheita voi kuitenkin seurata mikäli etenee vuosi kerrallaan taaksepäin.

Kaakkois-Suomi on siinä mielessä kiitollista aluetta, että 1600-luvun puolivälistä taaksepäin isännät on monesti merkitty asiakirjoihin suku- tai talonnimellään. Näin on helppo löytää Pylkön isäntä, vaikka hän esiintyisi jossakin muualla kuin Ratasalon kylässä. Ratasalon kylä on asiakirjoihin merkitty vuodesta 1602 eteenpäin, kuten yksittäiset kylät yleensäkin. Sitä ennen talot koottiin laajemmin ns. seutukylän otsikon alle. Näin on hyvin tärkeää, että 1500-luvulla esiintyy sukunimi Pytkö.

Toinen keskeinen tilahistorian lähteistö, tosin pääasiassa vasta 1700-luvulta ja

ennen kaikkea 1800-luvulta, on karttamateriaali ja tiloja kuvaavat luettelot. 1600-luvulta ei ole oikeastaan kuin yksi taloja ja niiden sijaintia esittävä kartta, Lappeen kihlakunnan kartta vuodelta 1659.

1700-luvulta karttoja on runsaammin. Partakosken strateginen alue piirrettiin varsinin vuosisadan lopulla moniin sotilaskarttoihin, olihan alue Venäjän ja Ruotsin rajaseutua ja koskikannas tärkeä läpikulkupaikka ja Kustaan sodan aikana 1780-90-luvun vaihteessa taistelukenttänä.

1770-luvulla tehtiin myös mittauksia, karttoja ja luetteloita isojakoa varten Kaakkois-Suomessa. Sattuman kautta Luotolahden kylää kuvaava kartta on säilynyt kopiona yksityiskokoelmissa Suomenniemiellä. Se esittää myös Ratasalon alueita. Ei tosin yhtä yksityiskohtaisesti kuin varsinaista Luotolahtea siis Parranniemeä. Muita karttoja ei ole löytynyt. Sen sijaan kyseiset luettelot ovat säilyneet. Ne jäivät vuonna 1944 Viipuriin suomalaisten joutuessa jättämään kaupungin. Sieltä ne löytyivät hyvässä järjestyksessä, arkistoluotteot ovat tosin kyrillisillä aakkosilla.

Laajin ja yksityiskohtaisin tilakartta- ja luettelomateriaali on tietysti isojakoas¹⁵⁰kirjat ja kartat ja sen jälkeen pidetty maarekisteri, josta löytyvät kantatalon myöhemmät jaot.

Poimin nyt joitakin asioita Pylkön suvun vaiheista 200-500 vuoden takaa Kustaa Vaasan 1540-luvulla aloittamista maakirjoista lähtien.

Kuten jo aiemmin totesin, 1500-luvulla talot oli koottu yksittäistä kylää suuremmaksi verotusalueeksi ns. seutu- eli verokyläksi. Partakosken alueen talot kuuluivat pääasiassa Kuivasen seutukylään, mutta Pylkön talo kuului Hyrkkälän seutukylään. Varsinaiset kylät merkittiin asiakirjoihin vuodesta 1602. Tämä kyläjako on ollut siitä lähtien sama. Se on edelleen käytössä virallisena pitäjän kyläjakona.

1500-luvun loppupuolen talojen varallisuudesta on yksi erittäin tarkka lähde, hopeaveroluettelo. Vero kannettiin vuonna 1571, jotta Ruotsin valtakunta pystyi Tanskalle hävityn sodan jälkeen lunastamaan takaisin Älvsborgin linnan. Linna oli elintärkeä siksi, että tuo nykyisen Göteborgin tienoilla sijainnut varustus oli Ruotsin ainoa satama Pohjanmerelle. Veroa varten luetteloitiin koko valtakunnassa veronmaksukykyisten talojen omaisuus, raha ja arvometalli sekä kaikenlainen suurempi karja. Lasse Heikinpojan nautakunnasta löytyy Per Pylköisen, siis Pekka Pylkön, talo. Talossa oli hieman kuparia ja suurempaa karjaa yksi tamma ja kaksi lehmää sekä kolme lammasta. Omaisuuden arvo oli 32 markkaa 4 äyriä. Talo ei ollut tämän laskelman mukaan mikään mahtitalo, suurimmissa Taipalsaaren pitäjän taloissa omaisuuden arvo nousi yli 200

7 (10)

8 (10)

markan. Myös Partakosken alueella oli taloja, joilla omaisuutta oli huomattavasti yli sadan markan arvosta. Yksittäisen tarkaksikaan tarkoitetun laskelman perusteella ei tietenkään voi vetää kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä, mutta kun Pylkön taloa tarkastelee erilaisista lähteistä 1500-luvulta aina 1800-luvun isojakoon, voi todeta, että hopeaveroluettelon antama kuva talon koosta on kohtuullisen osuva. Talo oli vuosisatojen kuluessa hyvin toimeentuleva, vakaa keskikokoinen talonpoikaistalo.

Talo vai talot? Miten tarkasti voi määritellä sen, milloin Ratasalon kylään on syntynyt toinen Pylkön talo, Junno? 1730-luvulla kylien talonumerot vakiintuvat. Nämä talonumerot virallistuvat lopullisesti nykyiselleen isossajaossa 1840-luvulla. Ratasalossa on vain numero yksi, Pylkö. Kuitenkin vuosisatojen ajan kylässä on ollut vähintään kaksi savua, Pylkönniemen talo ja Junnon talo. Mistä Junno-nimi tulee on minulle ~~ainakin~~ täysi arvoitus. Sen nimisiä isäntiä ei asiakirjoista löydy.

Jo 1600-luvun alussa Ratasalossa on kaksi verotettavaa isäntää, Tuomas Paavalinpoika ja Jönni Jönninpoika. Heitä verotettiin kuitenkin yhdessä. 1600-luvulla kahden savun tilanne näkyy henkikirjoissa kaiken aikaa. On kaksi verotettavaa savua, kaksi erillistä taloutta.

Selvimmän talojen olemassaolo näkyy vuonna 1778 isojakoa varten tehdyssä väestöluettelossa, jossa Ratasalon isäntinä olivat Tuomas ja Jaakko Pylkö. Eri-ikäistä väkeä kylässä oli lapsista aikuisiin 30. Aviopareja oli kuusi ja erillisiä talouksia, taloja, kaksi, siis Pylkö ja Junno. Myös luettelon otsikossa mainitaan Ratasalon talot Pylkö ja Junno, tosin muodossa Junni.

1600-luku oli Ruotsin valtakunnassa suurvaltasotien aikaa. Maan piti varustaa jatkuvasti suurta armeijaa. Armeijan selkärangan muodosti tuolloin ratsuväki. Ennen 1600-luvun lopulla käytöön otettua ruotujakolaitosta armeijan rekrytointi perustui väenottoihin. Kalliin ratsumiehen varustaminen antoi verovapauden. Tätä mahdollisuutta tai sijoitusta käytettiin Partakosken alueella runsaasti. Kuivasen, Korholan, Pettilän, Rahikkalan, Tukialan, Koskein ja Luotolahden suuret talot varustivat ratsun ja miehen jo kolmikymmenvuotiseen sotaan 1630-luvulla. Myös keskikokoiset talot varustivat toisinaan ratsukon. Usein tällainen kallis uhkayritys päättyi muutaman vuoden jälkeen siihen, kun ratsu ja mies hävisivät sodan pyörteisiin eikä uutta ratsukkoa ollut varaa kustantaa. Niissä lähteissä, joihin olen tutustunut ei käy ilmi, että Pylkön talo olisi käyttänyt tätä mahdollisuutta hyväkseen 1630-luvulla. En ole kuitenkaan käynyt asiaa läpi vuosittain. Ratasastalona oloaika saattoi kestää vain vuoden tai kaksi.

1640-luvulla luotiin uusi joukko-osasto, rakuunat. He siirtyivät paikasta toiseen ratsain, mutta taistelivat jalan. Aseena heillä oli musketti. Alunperin

ranskalainen joukko-osasto oli saanut nimensä rakuunoiden käyttämässä musketin lohikäärme-pääkuvioinnista. Ranskan dragoon merkitsi lohikäärmettä. Rakuunatalo asetti kruunun käytettäväksi miehen ja hevosien, mutta valtio hankki varusteet. Näin keksikokoisetkin talot pystyivät ottamaan tehtävän vastaan. Verohelpotus oli tietysti ratsastaloa vähäisempi, mutta riitti vapauttamaan keskikokoinen talo verosta.

Ensimmäisen kerran Savitaipaleen rakuunatalot esiintyvät vuoden 1647 henkikirjassa. Tuolloin taloja on neljä, yksi oli Ratasalon Pylkö isäntänään Nuutti Laurinpoika Pylkö. Rakuunalaitos laajeni voimakkaasti seuraavina vuosikymmeninä. 1670-luvulla rakuunataloja oli Savitaipaleella 57. Ratasalossa kumpikin talo oli tässä asemassa. 1600-luvun loppupuolella henkikirjoissa ei ole isäntien sukunimiä, mutta Ratasalon Risto Ristonpoika ja Martti Ristonpoika olivat isäntinä Pylköllä ja Junnolla. Sama isännimi viittaa mahdollisesti siihen, että miehet olivat veljeksiä.

Ruotujakolaitos loi ^{1600-luvun} pysyvät ratsutilat, ns. rusthollit. Mikäli rusthollin ei itse kyennyt ylläpitämään ratsukkoa, määrättiin sille aputiloja, ns. augmentteja. Tällainen aputila oli myös Ratasalon Pylkö 1700-luvun alussa.

1700-luvulla Partakosken alueella tärkein asia oli tietysti suuren sahan syntyminen koskikannakselle. Haminalaiset liikemiehet Bruunien johdolla perustivat Partakosken kaksiraamisen lankkusahan vuonna 1749. Tuolloin oli uusia sahoja kaikkialla Kaakkois-Suomen koskissa. Sahat olivat uusia sen takia, että Pikkuvihan aikana 1740-luvun alussa kaikki Kaakkois-Suomen sahat oli poltettu. Partakosken saha rakennettiin nyt kuitenkin ensi kerran.

Sahakylässä oli veroamaksavia työväkeä parhaimmillaan kolmisenkymmentä henkeä. 1770-luvun lopun isojakoa ennakoivissa luetteloissa selvitetään jälleen tarkasti kylän asukkaat nuorimmasta vanhimpaan. Kaikkiaan asukkaita oli tuolloin 87, 18 avioparia ja 17 ruokakuntaa. Sahan työmiehet olivat suureksi osaksi tulleet muualta, ilmeisesti Bruunien muiden sahojen alueilta. Vieraita nimiä olivat paikallisjohtaja Kultanen, seppä Matti Enqvist ja teränasettaja Sipri Enqvist, mylläri Jaakko Kymi, sahurit Hintriikka Kymi, Yrjö ja Reko Kannus, Simo Honkanen ja Juho Leijon, taaplaaja Pauli Dufva sekä lauttamiehet Eljas Leijon ja Juho Holm. Paikallisia työmiehiä olivat sahuri Aleksanteri Haiminen, taaplaaja Hintriikka Suppanen, sahajauhon kuljettaja Hintriikka Kuivanen sekä lauttamiehet ~~Hintriikka~~ ^{Esalas} Kuivanen ja Matti Pylkö.

1800-luku oli voimakasta väestönkasvun aikaa. Maataloutta yritettiin tehostaa erilaisin keinoin. Suurin projekti oli jo 1700-luvulla Suomen länsiosissa alkanut isojako. Toimenpiteen tarkoituksena oli koota talojen maat yhteen tai muutamaan suureen lohkokoon. Aiemmin varsinkin Länsi-Suomessa pellot ol jaettu sarkajaon mukaan kaikkien kylän talojen kesken. Kaakkois-Suomen kaskialueilla sarkajakoa oli vähemmän, mutta pienet palstat olivat hyvin hajallaan. Ratasalossa oli ennen isojakoa Luotolahden Parran maita, mm. Kosenniemenmaa Kärnäkosken tai Vähäkosken rannalla ja Luomaniemensarka Virransalmen rannalla. Isossajaossa nämä Ratasalon kylän alueella olevat maat liitettiin Pylkön kantatalon maihin.

Hieman ennen isojakoa 1830-luvun alussa Pylkön taloissa asui seuraavia ihmisiä: Pylkönniemen isäntä oli 71-vuotias Antti Tuomaanpoika Pylkkö emäntineen. Poika Antti oli naimisissa ja pariskunnalla oli kaksi poikaa, Esa ja Antti sekä tyttäret Eeva ja Regina. Päätalon perinteinen vanhimman pojan etunimi tuntui olevan Antti. Talossa oli myös kaksi muuta poikaa, Pekka ja Aatami. Pekalla oli jo vaimo ja lapsi. Edelleen talossa asui sukulaismiehenä Kaapro vaimonsa ja kahden lapsensa kanssa. Junnolla isännöi Juho Esanpoika Pylkkö. Vanhin poika Tavvetti oli naimisissa ja hänellä oli kaksi poikaa. Muita talon lapsia olivat pojat Joonas ja Mikko sekä tytär Valpuri. Lisäksi talossa oli isännän 42-vuotias veli Taavetti Esanpoika ja 26-vuotias piika Eeva Pekantytär. Pylköllä oli 1830-luvun alussa myös torppari, Aatami Matinpoika. Hänellä oli vaimo ja kaksi lasta. Torpassa asuivat myös torpparin veli Joonas vaimonsa ja tyttärensä kanssa.

Heti isonjaon jälkeen virallistettiin jo kauan vallinnut kahden talon tilanne, vuonna 1844 Pylkön kantatila jaettiin kahtia. Toisen puolen (Pylkönniemen) sai Antti Pylkkö ja toisen (Junnon) Taavetti ja Joonas Pylkkö. Vuosisadan loppupuolella ja tämän vuosisadan alun jaot tuovat esille jo nykyäänkin tuttuja talonnimiä, Katajamäki, Suurniemi, Vahtikallio ja niin edelleen.

Nyt esiin poimimani asiat Pylkön suvun ja Ratasalon menneisyydestä ovat vain pieniä murusia satojen vuosien ajanjaksosta. Ne herättävät varmasti enemmän kysymyksiä kuin antavat vastauksia. Monia kysymyksiä voisi vielä lisätä listaan. Esimerkiksi Pylkön miesten sepäntaidon menneisyys. Pylkön sepät vat olleet kuuluisia taidoistaan laajalla alueella. Miten vanhaa tämä käsityötaito Pylkönniemellä on? Taito on siirtynyt isältä pojalle, mutta miten kauan? Milloin rautaa käsiteltiin Pylkön pajassa ensi kerran? Voiko sitä mitenkään osoittaa, en tiedä, mutta kysymys on mielenkiintoinen.

Ratasalon Pylkönniemi on vanha talonpaikka. Siellä on asuttu pysyvästi ainakin tuhannen vuoden ajan. Hyvin todennäköistä on, että asukkaat ovat olleet perustaltaan samaa sukua. Viimeisen noin viidensadan vuoden ajalta on olemassa tietoja asiakirjoissa, joiden pohjalta tämän Pylkön suvun vaihteita on mahdollista tutkia ja koota hyvinkin laajasti ja monipuolisesti. Tällaisen suvun selvän kantapaikan olemassaolo antaa varmasti innostusta tällaiseen toimintaan. Kaikki uusi tieto on tärkeää Pylkön suvun menneisyydestä kiinnostuneille, mutta se on tärkeää myös yleisemmin paikallisen ja alueellisen historian tutkimisessa. Savitaipaleella olisikin aika tehdä uuteen tutkimukseen perustuva pitäjänhistoria.

Toivotan onnea Pylkön juhlivalle suvulle ja menestystä ja hyviä tuloksia sukunne tutkimisessa.